

OPERE

VOL. I

ISTORIE ȘI CRITICĂ LITERARĂ

Leca Morariu

OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

LECA MORARIU

OPERE

VOL. I

Istorie și critică literară

COLECȚIA OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

Coperta: *Cristian Almășanu*

**Coordonator Colecție: Gh. Buzatu,
Membru Corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România**

Consultant științific:

Lector univ. dr. Bogdan Ștefanachi

COLECȚIA OPERA OMNIA

**Proiect sprijinit de Fundația Culturală „Leca
Morariu” de la Suceava, Președinte Doamna Farm.
Maria Olar.**

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

ISBN 978-973-168-442-0

© Tipo Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.)

Iași, 2011

Tipo Moldova,
E-mail: office@tipomoldova.ro

LECA MORARIU

OPERE

VOL. I

Istorie și critică literară

Ediție îngrijită, Notă editorială și Cuvânt înainte
de Liviu Papuc

COLECȚIA OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

Leca Morariu visto dal Pittore Eugen Drăgulescu

CUPRINS

Notă editorială	5
Cuvânt înainte.....	7
I. EMINESCU	11
Eminescu.....	11
Subiectivismul lui Eminescu	12
Note pentru o monografie	15
Capitolul II. Gheorghe Eminovici, tatăl lui Eminescu.....	15
Capitolul III. Rareșa (Raluca) Iurașcu, mama lui Eminescu.....	20
Capitolul IV. Frățânii Eminescu	26
Capitolul V. Data și locul nașterii lui Eminescu.....	33
Capitolul VI. Copilăria	39
Capitolul VII. Elev.....	54
Capitolul VIII. Hoinar.....	68
Obârșia lui Eminescu.....	83
O contribuție uitată pentru istoriografia lui Eminescu	86
Mărturii noi despre studentul Eminescu	88
Eminescu inițiator al serbării de la Putna	89
Datarea împrietenirii lui Eminescu cu Creangă.....	91
Pentru arheologia „Luceafărului”	92
Mihai Eminescu	94
Eminescu și Veronica Micle.....	108
Șase versuri de Eminescu	142
Eminescu și Conachi.....	154
Eminescu în nemțește	155
Inconștiență, cinism, sau... „academism”? (Mascaraua Ion Sân- Giorgiu).....	157
„Eminescu în italienește”!	163
Eminescu în italienește	170
II. CREANGĂ	173
Institutorul Creangă	173

De-ale lui Creangă (Popa Duhu și Zahei Creangă)	222
La cutare comemorare Creangă	231
Pentru evoluția artistului Creangă	234
Creangă în nemțește.....	236
Traduceri din Creangă	243
La Bojdeuca lui Creangă	243
Pentru autenticitatea unui articol al lui Creangă.....	246
Iarăși un inedit portret al Ilenei Creangă	248
Omul Ion Creangă.....	249
Pentru cea mai artistică scrisoare a lui Creangă	250
Ne completăm corespondența lui Creangă... ..	252
Spița neamului lui Creangă.....	253
Grigorie Ciubuc „Clopotarul”	253
Maltratarea lui Creangă	254
De-ale lui Creangă	255
Și totuși Creangă nu se compromite!.....	257
III. ALȚI SCRITORII	259
Un Sven Hedin român: Spătarul Milescu	259
Miron Costin.....	262
Pentru Budai-Deleanu.....	275
De-ale lui Ioan Codru-Drăgușanu.....	276
Gr. Alexandrescu la Brăila	278
Memento istoriei noastre literare	280
Alecsandri și Bucovina	282
Sânziana și Pepelea.....	298
Pentru folcloristul Alecsandri	301
Iraclie Porumbescu	313
Iraclie Porumbescu și-n „Lepturarele” lui Pumnul.....	317
„Zimbrul Moldovei” în variantă. Din versificația lui Iraclie Porumbescu.....	321
Aron Pumnul.....	324
Din vremea ereziilor lingvistice (O scrisoare inedită a lui Aron Pumnul).....	330
G. Sion poet și-n informațiunile sale istorice	333
N. Gane în traducere	336
Pentru arheologia literaturii lui N. Gane.....	338
Bucovineanul N. Gane. La centenarul nașterii lui	340
Două versiuni din „Zile trăite”	356
De la Eminescu la N. Gane	359

Bucovina lui Iacob Negruzzi	362
Maiorescu și neologismul	380
Veronica Micle	397
Eneida lui V. Bumbac	408
Durabilitatea operei lui Caragiale	409
Pentru „Năpasta” lui Caragiale	410
Informații noi despre începuturile poeziei lui Coșbuc	412
„Fatma” lui Coșbuc, și ea numai o traducere	415
Originalul poeziei „Fatma” de Coșbuc	420
Împrumuturile lui Coșbuc	422
Scriitorul Ispirescu	423
Viața și faptele lui Vlad-Vodă Țepeș. Operă postumă de P. Ispirescu... ..	424
Mihai Teliman (1863-1902)	427
Din pragul sinuciderii. Cel din urmă cuvânt al poetului bucovinean	
T. Robeanu	431
Un cântăreț al Sucevei: T. Robeanu	435
T. Robeanu	462
† A. Vlahuță. Încă unul, ce nu va mai muri!	479
Al. Vlahuță (1858-1919)	481
Pentru poezia lui P. Cerna	483
„Sămănătorul” și rostul său în dezvoltarea literaturii române	484
C. Sandu-Aldea	490
La moartea lui C. Sandu-Aldea	492
Șt.O. Iosif și cântecul popular	492
Iarăși Șt.O. Iosif și cântecul popular	497
Un rar document omenesc: „Helianta” de Natalia Negru	498
† Duiliu Zamfirescu	500
Exotismul lui Delavrancea	502
„Poiana lungă” de Delavrancea.	503
Gh. Bogdan-Duică	503
† Nicu Dracinschi (Dracea) (16 nov. 1879 – 22 dec. 1923)	504
Un lustru de „Junime literară” (1923-1927)	511
Liviu Rebreanu	513
„Dorul” și sufletescul românesc	516
Legenda „Spațiului mioritic”	517
Cezar Petrescu	525
† Taniu Dracinschi	527
Romanul bucovinean!	528
Erezia antineologistă	530
† Slavici	542
Sărbătorirea scriitorului	543

Sadoveanu.....	544
Memoriei lui C. Berariu.....	544
† Alexandru Gh. Morariu	545
† Gh. Bogdan-Duică	546
Lui Liviu Rebreanu.....	547
† GOGA.....	548
† Pe urma celor învredniciți de îndoită închinare.....	550
Comemorarea lui Constantin Morariu	550
Constantin Morariu și „Codicele Pătrăutean”.....	552
[Despre Constantin Morariu].....	554
Zece ani.....	561
Artur Gorovei.....	565
Tiberiu Crudu.....	566
IV. RECENZII.....	569
[I. Nistor, „Istoria Basarabiei”].....	569
Din Metropola filologiei române. „Dacoromania”	569
I. Simionescu, „Bucovina”	570
Teodor Balan, „Suprimarea mișcărilor naționale din Bucovina...”	573
O contribuție pentru istoria culturală a Bucovinei.....	574
G. Bogdan-Duică, „Istoria literaturii române moderne, întâii poeți munteni”	577
Două noi ediții ale lui Creangă	581
G. Voevidca, „Turnuri”, poezii, Suceava, 1928.	582
N.I. Russu, „Mihail Eminescu (Biografie)”.....	583
Raul Teodorescu, „Elementul universal în Grigore Alexandrescu”	585
Iorgu Iordan, „O carte românească despre Spania”, Iași 1929	589
Revistele!	590
Alexandru P. Hasdeu, „Domnia Arnăutului”	590
„Minerva”, Enciclopedie română, Cluj, 1929.	591
N. Petrașcu, „Vasile Alecsandri”	593
Sofistul „Tudor” Weinbaum-Vianu et Compagnie!	602
Personalitatea lui Eminescu	604
Eminescu la... Techirghiol	606
Și iarăși înnămolitul, „techirghiolitul” Eminescu!.....	627
G. Călinescu desființat prin sineși	632
Lovinească maltratare a lui Creangă.....	634
Creangă comercial	639
Jean Boutière, „La vie et l’oeuvre de Ion Creangă 1837-1889” (sic)....	640
Provincia, săraca!.....	655

Pe marginea lui „Mite”	657
Pe marginea Hurmuzachelui literar (volumul IV)	658
I.E. Torouțiu, „Studii și Documente Literare” (vol. V și VII).....	660
Maltratare a lui Alecsandri	661
Și iarăși neglijare editorială a lui Alecsandri („Sânziana și Pepelea”) ...	665
Gr. Scorpan, „Elemente eminesciene în poezia lui A. Vlahuță”, Iași, 1937	667
Maltratare a lui Ștefan Octavian Iosif.....	675
După Eminescu – invectivarea lui Creangă!	681
Ion Ciocârlan, „Tainele munților”, roman, București, 1940.....	690
„Convorbiri literare”	693
„Ethnos”	693
I. Codru-Drăgușanu, „Peregrinul transilvan 1835-1844”	696
Pentru Iraclie Porumbescu	700
V. POLEMICI, PLIVIND...	707
Eminescu și Fanni Tardini	707
Misticismul eminescian	708
Eminescu și Max Nordau.....	708
Întru cunoașterea lui P. Cerna.....	709
A doua ediție din „Anul mănos” al lui Vasile Aaron.	710
Moravuri... „artistice și literare”	710
Mârâituri și mușcăături în semnul vremii.....	711
Documente asupra actualelor noastre moravuri literare	711
Iarăși elevul Caragiale	712
Același mistificator și de rea credință Adevăr „literar și artistic”!.....	713
Bățoșenie vieneză?.....	714
Dacă-i selecție, selecție să fie, dar s-o vedem și noi!	715
Furia reclamei	716
Excursie în Bucovina... pe Calea Victoriei!...	717
Reedităm cărțile cu... automobilul!.....	717
Pocăire, nu supărare!	718
Critică ieftină	718
H. Sanielevici și patalamaua mirifică	720
Critică literară cu dedesubturi.....	721
Idei „europene” și realități bucovinene.....	722
Latitudine culturală și geografică	723
Literatură și artă „gândită”!	724
Sărmănelul Delavrancea	725
Superlativul „prieteniiilor”	725

Pentru cei ce au urechi ca să nu auză.....	726
Idolul celei dintâi iubiri a lui Eminescu.....	726
... Genunchiul broaștei.....	727
Pentru descentralizare, pentru „regionalism”!.....	728
Să reedităm cu mai multă grijă!.....	728
Auto-idolatria.....	729
Geam spart sau... liră spartă?.....	730
De la pamflet la critică.....	731
Poliție literară!.....	733
Biete reviste!.....	733
Împotriva sectarismului.....	734
„Cronica...”.....	735
Iarăși geneza „Luceafărului” lui Eminescu.....	741
Iarăși idei „europene” și realități bucovinene.....	741
Mentalitate de rob și critică poetică.....	743
Regionalism și „capitalism”.....	747
Cum ne înduioșează N.N. Vasiliu și cum ne consolează Radu Cosmin.....	749
Generalizare ieftină.....	750
Trăiască unirea sufletească cu vechiul Regat!.....	751
Tăceți! Vorbește... „capitala”!.....	755
Criticul Nichifor Crainic.....	756
Drumul vechi!.....	757
I.N. Roman († 12 iulie 1931) și – rațiunea regionalismului.....	758
Și iarăși înalta culturalitate bucovineană.....	759
I.E. Torouțiu și cafeneaua istorică-literară.....	760
Când Constantin Stelian (!) se pretează a da lecții!.....	761
Apărați Academia Română!.....	763
Hatârșugul și chilipirul manualelor didactice.....	767
Cam mai ba!.....	770
Același jurnalier superficialism! (Și iarăși al d-lui Perpessicius).....	771
Răboj.....	772
Monument Eminescu.....	773
Domnul cu ecarisajul universitar și cu becurile arse.....	774
Cazul Gh. Călinescu.....	776
ANEXE.....	779